

احترام به قانون

۲۰۰۰

یونس فروزان

حجت‌الله امینی

www.ketab.ir

سر شناسه : فروزان، یونس، ۱۳۵۴ -
 عنوان و نام پدید آور : احترام به قانون / مولف یونس فروزان، حجت‌الله امینی.
 مشخصات نشر : تهران: انتشارات هوپار، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۱۵۰ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
 شابک : ۲۰۰۰۰۰ ریال: 2-21-8326-600-978

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع : حکومت قانون
 موضوع : قانون
 شناسه افزوده : امینی، حجت‌الله، ۱۳۶۷ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ الف ۴/ف JC۴۹۷
 رده بندی دیوئی : ۳۲۰/۰۱۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۰۴۱۰۸

احترام به قانون

مؤلف : یونس فروزان، حجت‌الله امینی.

نوبت چاپ : اول، بهار ۹۵

ویراستار : محمد مهدی حرمی

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

قیمت : ۲۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-8326-21-2

9 786008 326212

شابک: ۲-۲۱-۸۳۲۶-۶۰۰-۹۷۸

دفتر انتشارات: تهران، فلکه اول صادقیه، خیابان گلنار جنوبی، کوچه ۲۰ غربی، پلاک ۱۹.

تلفن: ۰۹۱۲۶۳۳۸۴۱۳

کلیه حقوق این اثر برای ناشر، محفوظ است.

به سفارش مرکز مطالعات و تولید پیام هوشمند

صفحه	عناوین
۱۰.....	پیشگفتار.....
۱۱.....	مقدمه.....
	فصل اول: کلیت و مبانی حقوقی
۱۴.....	تعریف قانون.....
۱۴.....	ضرورت وجود قانون.....
۱۵.....	پیشینه قانون.....
۱۷.....	منش قانون.....
۱۷.....	انواع قانون.....
۱۹.....	تفاوت قوانین الهی و بشری.....
۲۰.....	نقص ادراکات بشری.....
۲۲.....	پیوند قوانین الهی با بشری.....
۲۴.....	انطباق با فطرت.....
۲۵.....	آگاهی از قانون.....
۲۶.....	اعتقاد به معاد.....
۲۷.....	حکومت دینی، مجری قانون الهی.....
	فصل دوم: مابکیت
۳۰.....	مفهوم حاکمیت قانون.....
۳۲.....	انواع برداشت‌ها از حاکمیت قانون.....
۳۳.....	برداشت شکلی.....
۳۴.....	برداشت ماهوی.....
۳۶.....	اصول حکومت قانون.....
۳۶.....	حکومت باید تحت قانون باشد.....
۳۷.....	حکومت باید بوسیله ضوابطی اعمال شود.....
۳۸.....	ضوابط را باید با رعایت برخی شرایط شکلی اعمال کرد.....
۳۹.....	حاکمیت مردم محدود به حدود قانونی است.....
۴۴.....	برآیندهای حاکمیت قانون.....
۴۸.....	پشتوانه‌های اجرایی و راههای گسترش قانون در جامعه.....

اخلاق و رسالت آن در حفظ قانون ۵۰

فصل سوم: جایگاه قانون در اسلام و غرب

سابقه بحث قانون گرایی در غرب ۵۴

غرب قدیم ۵۴

افلاطون ۵۴

ارسطو ۵۴

قرون وسطی ۵۵

اکوئیناس ۵۵

قرن جدید و معاصر ۵۶

شسکه ۵۶

آرشیسم ۵۶

جایگاه انواع قوانین نظام اسلامی ۵۸

نیاز به قانون ۵۸

رابطه قانون و ولایت فقیه ۶۱

الف) در چهارچوب قانون ۶۱

قرآن بهترین کتاب قانون ۶۵

ضرورت پابندی به قوانین قرآن ۶۶

سیادت مسلمانان در پناه عمل به قرآن ۶۶

تخلّف از قانون به علّت عدم تزکیه انسان ها ۶۷

اختلاف و شکست در سایه بی نظمی و بی قانونی ۶۸

نظم و رعایت قانون، سبب اتحاد و همبستگی ۶۹

یادآوری قانون، برخاسته از ضرورت امر به معروف و نهی از منکر ۶۹

کمال و تعالی در سایه عمل به قانون اسلامی ۷۰

ضرورت اجرای قانون، در گستره عام ۷۱

حرمت تخلّف از قانون ۷۱

دیدگاه امام خمینی درباره اهمیت قانون، ضرورت قانون گرایی و پرهیز از قانون شکنی ۷۲

فصل پندم: برای احترام به قانون

اهمیت و جایگاه قانون در زندگی انسان و جامعه ۸۰

اهمیت ذاتی قانون ۸۲

عدالت هدف نهایی است و نظم مقدمه آن ۸۲

۸۵.....	اهمیت نیازهای اجتماعی
۸۶.....	مقاومت طبیعی مردم در برابر ظلم و قوانین نامطلوب
۸۹.....	شعار اطاعت از قانون و تمهید گریز از قانون
۸۹.....	ضرورت رعایت مقررات و قانون
۹۰.....	حکومت قانونمند
۹۱.....	قانون و مصالح عمومی
۹۱.....	نقش قانون در سلامت جامعه
۹۲.....	الف - قوانین سلامت نگر
۹۲.....	ب - قوانین بیماری زا
۹۹.....	نقش قانون در هدایت انسان ها
۹۹.....	جایگاه یک رهبری مردم در برابر قانون
۱۰۰.....	تأثیر قانون بر تکامل انسان ها
۱۰۱.....	قانون الهی؛ قانون عرف و نفس
۱۰۱.....	جمع بندی
۱۰۱.....	برترین قانون
۱۰۲.....	ضرورت رعایت قانون
۱۰۳.....	آثار رعایت قانون
۱۰۳.....	پیامدهای بی قانونی
۱۰۶.....	احترام به قانون
۱۰۷.....	ضرورت رعایت قانون
۱۰۸.....	آثار رعایت قانون
۱۰۸.....	پیامدهای بی قانونی
	فصل نهم: احترام به قانون احترام به مردم
۱۰۹.....	اگر به قوانین اسلام عمل نشود، جمهوری اسلامی مفهومی ندارد
۱۱۰.....	قانون احترام به آزادیهای مشروع و حفظ حقوق شهروندی
۱۱۲.....	هدف ما از رعایت قانون چیست
۱۱۲.....	برخورد های فراقانونی ممنوع
۱۱۳.....	رعایت قانون از بدیهیات نظام های اجتماعی
۱۱۴.....	کوچ امنیت از یک جامعه
۱۱۶.....	دین و چگونگی تحقق مهمترین مطالبات انسان در اجتماع

۱۱۸.....	نتایج تحقق عدالت در جامعه از نگاه امام خمینی (س)
۱۱۹.....	عدالت و وظیفه مسئولین در قبال آن
۱۱۹.....	استقرار عدالت و شکوفایی انسانیت و اسلام حقیقی
۱۲۰.....	هدف نبودن اقتصاد در نگاه حضرت امام و ضرورت توزیع عادلانه
۱۲۱.....	آزادیهای سیاسی از دیدگاه امام خمینی (س)
۱۴۱.....	جمع بندی
۱۴۵.....	فهرست منابع
۱۴۵.....	منابع فارسی
۱۵۰.....	ابع لاتین

www.ketab.ir

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

سوره القلم - آیه ۱

در هر جامعه ای یک سلسله قوانین و مقررات عمومی و کلی وجود دارد که تمامی افراد جامعه ملزم به رعایت آن می باشند و در کنار آن نیز قوانین دیگری وجود دارند که منحصر به قشر خاصی از جامعه هستند.

نظر به بزرگان و افراد مرجع در تمامی جوامع، به خوبی اهمیت و ضرورت قانون را برای زندگی انسانها تبیین می کند. برای نمونه استاد شهید مرتضی مطهری (ره) می فرماید: «نیازمندی به قانون، ناشی از نیازمندی به زندگی اجتماعی است و در عین حال همیشگی و دائمی است».

بدیهی است که قوانین بشری، منشأی جز عقل بشر ندارد. عقلی که اساس آن سودجویی و منفعت طلبی است و به واسطه آن همه تدبیرها، تصمیم گیری ها و حتی در وضع قوانین، تنها به منافع فردی یا گروهی و طبقاتی می باشد و در تمامی این فراز و نشیب ها نیز اسیر هوی و هوس و امیال حیوانی بوده و نتیجه ای جز فساد و هلاکت و فساد و تباهی به بار نمی آورد.

بدیهی است که وجود قانون در جامعه هر چند الهی و به دور از عیب و نقص، به تنهایی ثمربخش و کارساز نیست، بلکه قانون زمانی اثرش و جاگاه واقعی خود را باز خواهد یافت که تمامی افراد جامعه خود را ملزم به رعایت آن دانسته و در عمل پایبند به آن باشند. از این رو قرآن کریم با تأکید بر رعایت قوانین و مقررات در جامعه اسلامی، حفظ حدود و قوانین الهی را از جمله ویژگیهای برجسته ی مؤمنان دانسته می فرماید: وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَالْمُؤْمِنِينَ (توبه ۱۱۲) - [مؤمنان حقیقی] حافظان حدود الهی هستند و... بشارت ده به این مؤمنان.

یکی از مسائل اساسی در فلسفه حقوق، «احترام به قانون» است. کسی به چه ترتیب می توان در شرایط عادی اطاعت از قانون را توجیه کرد؟ یا برعکس، آیا شرایطی وجود دارد که نافرمانی از قانون از لحاظ اخلاقی موجه باشد؟

بدون شک، انسانها بدون قانون نمی توانند زندگی کنند و برای اداره جامعه، جلوگیری از تجاوزات، حفظ جان و مال مردم و رفاه و آسایش عمومی، قانون لازم است. ترقی و پیشرفت هر ملتی به واسطه وجود قوانین کامل و صالح و اجرای صحیح آنها و پایبندی مردم به آن قوانین می باشد. در کشورهایی که بین مردم و قانون گذاران روابط خوبی برقرار است و در تصویب قوانین، مصلحت واقعی مردم در نظر گرفته می شود، آنها به قوانین احترام می گذارند و خودشان را ملزم می دانند که بدانها عمل کنند و در اجرای آنها بکوشند، از این رو، مردم آن کشورها در رفاه، آسایش و امنیت زندگی می کنند.

اما در کشورهایی که قانون‌گذاران با خواست دولت‌ها قانون وضع می‌کنند و توجهی به مصالح واقعی مردم ندارند، قانون هم در نظر مردم احترام ندارد و تا جایی که می‌توانند، از زیر بار آن فرار می‌کنند و نتیجه آن، جز عدم امنیت، هرج و مرج و عقب‌ماندگی چیزی نخواهد بود. اسلام با قانون‌شکنی و بی‌بندوباری هرگز موافق نیست. اگر ما مسلمانی‌م و عقیده داریم که خدا و اسلام از مصالح واقعی ما آگاه بوده و قوانین نورانی قرآن تأمین‌کننده سعادت ماست، باید با کمال اخلاص و بدون چون و چرا از قوانین اسلام پیروی کنیم.

آنچه در این کتاب اشاره خواهد شد، بیان مختصری پیرامون بیان مفهومی احترام به قانون و ضرورت حاکمیت قانون در جامعه است و در عین حال به جایگاه انواع قوانین در نظام اسلامی و مزایای احترام به قانون اشاره خواهد شد.

محسن کاظمینی

بهار ۹۵